

**TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO
TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Quyết định giám đốc thẩm

Số: 56/2020/DS-GĐT

Ngày: 12-3-2020

V/v tranh chấp hợp đồng quyền canh tác
đầm nuôi trồng thủy sản

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

**ỦY BAN THẨM PHÁN
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

- Thành phần Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao gồm có:

Thẩm phán – chủ tọa phiên tòa: Ông Phạm Hồng Phong

Các thẩm phán: Ông Võ Văn Cường

Ông Phan Thanh Tùng

- Thư ký phiên tòa: Ông Nguyễn Khánh Chinh, Thẩm tra viên.

***- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại thành phố Hồ Chí Minh
tham gia phiên tòa:*** Ông Cao Minh Trí – Kiểm sát viên.

Ngày 12 tháng 3 năm 2020, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án dân sự về việc “*Tranh chấp hợp đồng quyền canh tác đầm nuôi trồng thủy sản*”, giữa các đương sự:

1. Nguyên đơn:

Bà Võ Thị D, sinh năm 1950;

Địa chỉ: 8xx H, Khu phố X, phường P, Quận X, Thành phố Hồ Chí Minh.

Ông Trần Văn T, sinh năm 1950;

Địa chỉ: 1x/xB Khu phố X, phường T, Quận X, Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Bị đơn: Ông Lê Văn H, sinh năm 1971;

Địa chỉ: 2xx khu phố G, thị trấn C, huyện C, Thành phố Hồ Chí Minh.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo đơn khởi kiện và các lời khai trong quá trình giải quyết vụ án, nguyên đơn cùng người đại diện hợp pháp trình bày:

Từ năm 2015 đến 2016, bà Võ Thị D, ông Trần Văn T và ông Lê Văn H có ký các biên bản thỏa thuận nhượng quyền canh tác khai thác mặt nước nuôi trồng thủy sản đối với 03 đầm đập như sau:

- Đầm có diện tích khoanh bao 35ha, vị trí tại sông Bà Vú, khoảnh 5, tiểu khu 21, rừng phòng hộ huyện Cần Giờ. Nguồn gốc do bà Võ Thị T canh tác sản xuất từ năm 1977. Ngày 10/3/2015, bà T lập giấy thỏa thuận nhượng quyền canh

tác nuôi trồng thủy sản cho ông Lê Văn H. Ngày 14/01/2016, ông H nhượng quyền canh tác cho bà Võ Thị D và ông Trần Văn T.

- Đầm có diện tích khoanh bao 40ha, vị trí tại rạch Bà Thiện, khoảnh 5, lô D, tiểu khu 21, rừng phòng hộ huyện Cần Giờ. Nguồn gốc do ông Đỗ Văn T canh tác, sản xuất từ năm 1978. Ngày 10/3/2015, ông T lập giấy thỏa thuận giao quyền canh tác nuôi trồng thủy sản cho ông Lê Văn H. Ngày 31/01/2016, ông H nhượng quyền canh tác lại cho bà D và ông T.

- Đầm có diện tích khoanh bao 35ha, vị trí tại khu vực Bà Lưới, khoảnh 8, lô B, tiểu khu 21, rừng phòng hộ huyện Cần Giờ. Nguồn gốc do ông Huỳnh Văn T canh tác, sản xuất từ năm 1997. Ngày 10/8/2016, ông T lập giấy thỏa thuận giao quyền canh tác nuôi trồng thủy sản cho ông Lê Văn H. Ngày 30/8/2016, ông H nhượng quyền canh tác và bàn giao cho bà D và ông T.

Ông H đã bàn giao và bà D, ông T đang canh tác nuôi trồng thủy sản (nuôi Sò), nhưng giấy tờ sang nhượng không công chứng chứng thực nên bà D, ông T khởi kiện yêu cầu ông H phải làm thủ tục công chứng nhượng quyền canh tác 03 đầm trên.

Bị đơn ông Lê Văn H trình bày:

Ông H xác nhận lời trình bày của nguyên đơn về nguồn gốc và quá trình nhượng quyền canh tác 03 đầm nuôi trồng thủy sản như phía nguyên đơn nêu trên là đúng. Ông đồng ý với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn vì ông đã sang nhượng và phía nguyên đơn đã tiếp quản sử dụng canh tác.

Tại Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 04/2019/QĐST-DS ngày 21/01/2019, Tòa án nhân dân huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh quyết định:

Công nhận sự thỏa thuận của các đương sự, cụ thể như sau:

Ông Lê Văn H đã nhượng quyền canh tác và giao cho bà Võ Thị D và ông Trần Văn T được toàn quyền quản lý, canh tác, khai thác mặt nước nuôi trồng thủy sản 03 (ba) đầm cụ thể:

- Đầm có diện tích khoanh bao 35ha, vị trí tại sông Bà Vú, khoảnh 5, tiểu khu 21, rừng phòng hộ huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh.

- Đầm có diện tích khoanh bao 40ha, vị trí tại rạch Bà Thiện, khoảnh 5, lô D, tiểu khu 21, rừng phòng hộ huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh.

- Đầm có diện tích khoanh bao 35ha, vị trí tại khu vực Bà Lưới, khoảnh 8, lô B, tiểu khu 21, rừng phòng hộ huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh.

Bà Võ Thị D và ông Trần Văn T là người trực tiếp canh tác, khai thác mặt nước nuôi trồng thủy sản 03 đầm trên. Việc khai thác canh tác phải chấp hành theo quy định của Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ, không làm ảnh hưởng đến hệ sinh thái rừng, không được xâm hại đến rừng theo quy định của pháp luật.

(Ngoài ra, Tòa án cấp sơ thẩm còn quyết định về án phí, hiệu lực của quyết định, quyền và nghĩa vụ của các đương sự trong giai đoạn thi hành án).

Ngày 26/7/2019, Ủy ban nhân dân huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh có văn bản số 3274/UBND đề nghị hủy bỏ Quyết định số 04/2019/QĐST-DS ngày 21/01/2019 của Tòa án nhân dân huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh.

Tại Quyết định số 40/QĐKNGĐT-VKS-DS ngày 08/01/2020, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh đã kháng nghị Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 04/2019/QĐST-DS ngày 21/01/2019 của Tòa án nhân dân huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh; đề nghị Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xét xử giám đốc thẩm, hủy Quyết định sơ thẩm nêu trên; giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh xét xử lại theo thủ tục sơ thẩm đúng quy định của pháp luật.

Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh nghị đề nghị Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Về tố tụng: Ngày 05/7/2018, bà Võ Thị D và ông Trần Văn T khởi kiện ông Lê Văn H, yêu cầu Tòa án giải quyết buộc ông H có trách nhiệm công chứng, làm thủ tục hợp đồng ủy quyền tất cả các đầm đã sang nhượng cho bà D, ông T (BL 54). Tại thông báo thụ lý số 71/TB-TLVA ngày 26/7/2018, Tòa án nhân dân huyện Cần Giờ ghi nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn là: "*Yêu cầu ông Lê Văn H làm thủ tục ủy quyền quyền canh tác đối với 04 đầm nuôi trồng thủy sản*" (BL 05). Tại Biên bản hòa giải ngày 11/01/2019, ông T, bà D yêu cầu ông H công chứng 03 đầm nuôi trồng thủy sản (BL 113-114). Tuy nhiên, Tòa án nhân dân huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh lại ban hành Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 04/2019/QĐST-DS ngày 21/01/2019, công nhận ông H đã nhượng quyền canh tác và giao cho bà Võ Thị D, ông Trần Văn T được toàn quyền quản lý, canh tác, khai thác mặt nước nuôi trồng thủy sản đối với 03 đầm là không đúng, giải quyết không đủ các yêu cầu khởi kiện của đương sự, vi phạm khoản 2 Điều 212 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Mặt khác, căn cứ theo văn bản số 540/BQL ngày 16/10/2018 của Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ và Báo cáo số 5848/BC-UBND ngày 05/10/2018 của Ủy ban nhân dân huyện Cần Giờ thì Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất vào năm 2013. Việc giải quyết tranh chấp giữa ông H, bà D, ông T có liên quan đến Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ là chủ sử dụng đất hợp pháp. Tòa án cấp sơ thẩm không đưa Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ vào tham gia tố

tụng là vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng (khoản 4 Điều 68 của Bộ luật Tố tụng dân sự), ảnh hưởng đến quyền, lợi ích hợp pháp của Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ.

[3] Về nội dung: Ngày 14/01/2016, ông H lập Giấy nhượng quyền canh tác khai thác mặt nước nuôi trồng thủy sản đối với 75ha cho bà D trong rừng phòng hộ huyện Cần Giờ (BL 22). Sau khi nhận sang nhượng, bà D và ông T có bản tự kê khai được Quyền Trưởng phân khu xác nhận (BL 17, 18, 21). Tuy nhiên, việc sang nhượng chưa được sự đồng ý của Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ nên giao dịch giữa ông H với bà D, ông T trái quy định tại Điều 188 của Luật Đất đai 2013, vi phạm điều cấm quy định tại khoản 8, Điều 9 của Luật Lâm nghiệp năm 2017: *Nghiêm cấm "... chuyển đổi diện tích rừng, chuyển nhượng, thừa kế, tặng cho, thế chấp, góp vốn bằng giá trị quyền sử dụng rừng, quyền sở hữu rừng sản xuất là rừng trồng trái quy định của pháp luật..."*.

[4] Hành vi sang nhượng trái phép, đăng ký không đúng thẩm quyền dẫn đến việc sử dụng, sang nhượng tùy nghi. Cơ quan quản lý nhà nước và chủ sử dụng đất hợp pháp khó kiểm tra giám sát. Thực tế, ông T và bà D đã có hành vi lấn chiếm, vi phạm pháp luật về đất đai, tự ý nuôi Sò tại khu vực bãi bồi thuộc tiểu khu 21 rừng phòng hộ, bị Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã Long Hòa xử phạt vi phạm hành chính và đã chấp hành xong (BL 107).

[5] Ông Lê Văn H không phải là chủ sử dụng đất, quyền về tài sản của ông H hình thành trên cơ sở quyền sử dụng đất của Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ. Người dân sản xuất nói chung và ông Lê Văn H nói riêng là người chỉ được khai thác, nuôi trồng thủy sản; không có quyền định đoạt (giao dịch, chuyển nhượng, nhượng quyền) khi chưa được Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ chấp nhận. Tòa án cấp sơ thẩm công nhận sự thỏa thuận trái pháp luật giữa ông Lê Văn H, bà Võ Thị D, ông Trần Văn T là không đúng, ảnh hưởng nghiêm trọng đến quyền lợi và trật tự quản lý Nhà nước về diện tích đất rừng, đất lâm nghiệp và mặt nước trên địa bàn huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh. Nên kháng nghị số 40/QĐKNGĐT-VKS-DS ngày 08/01/2020 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh là có căn cứ chấp nhận.

[6] Khi giải quyết lại vụ án, Tòa án cấp sơ thẩm cần đưa Ban quản lý rừng phòng hộ huyện Cần Giờ vào tham gia tố tụng; làm rõ yêu cầu cụ thể của các đương sự để xác định quan hệ pháp luật tranh chấp; đồng thời tiến hành thẩm định, xác minh công sức cũng như tài sản nuôi trồng của các đương sự (nếu có yêu cầu hoặc tranh chấp) để giải quyết triệt để vụ án.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào Điều 337, Điều 343 và Điều 345 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

Chấp nhận Kháng nghị số 40/QĐKNGĐT-VKS-DS ngày 08/01/2020 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Hủy Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 04/2019/QĐST-DS ngày 21/01/2019 của Tòa án nhân dân huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh.

Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện Cần Giờ, Thành phố Hồ Chí Minh xét xử lại theo thủ tục sơ thẩm đúng quy định của pháp luật.

Quyết định giám đốc thẩm này có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định.

Nơi nhận:

- Chánh án TANDCC tại TP HCM (để báo cáo);
- VKSNDCC tại TP HCM (để biết);
- Vụ pháp chế và QLKH TANDTC;
- TAND Tp.Hồ Chí Minh;
- TAND huyện Cần Giờ, Tp.HCM;
- Chi cục THADS huyện Cần Giờ, Tp.HCM;
- Các đương sự (theo địa chỉ);
- Lưu VP, Phòng HCTP, Phòng GDKT, HSVA.

**TM. ỦY BAN THẨM PHÁN
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA
(đã ký)**

Phạm Hồng Phong